

forskelligartede Synspunkter rundt om i Verden. Men denne forskellige Bedømmelse kan vi jo i Afgørelserne om Danmarks traktatmæssige Forhold til de paagældende Stater, intet Hensyn tage til. Dette gjaldt, da vi for kort Tid siden billigede Aftalerne med Rusland; da var der ikke i noget Parti nogen Standpunkttagen til de indre Forhold i dette Rige. Det gælder ogsaa i Dag, naar vi billiger Aftalen med Finland, og det vil blive det samme Forhold, der vil gøre sig gældende, naar vi i Fremtiden staa overfor Afslutning af Handelstraktater med Lande, hvis Forhold er af meget forskelligartet Beskaffenhed.

Med disse Bemærkninger, der jo nærmest gaar ud paa at tage visse Forbehold overfor Udtalelser, der er fremkommet i denne Forhandling, kan jeg anbefale det foreliggende Forslag til Rigsdagsbeslutning.

Til dette vil jeg dog gerne knytte en enkelt Bemærkning. I denne Handelstraktat fremkommer for første Gang Bestemmelser, der vedrører Spørgsmaalet om Dobbeltbeskatning af de store Selskaber, der driver Forretning i forskellige Lande. Dette Spørgsmaal er ved at blive taget op til en almindelig international Behandling, der forberedes af Folkenes Forbund; og dér har vi Grund til at pege paa Betydningen af, at mulige internationale Aftaler om dette Spørgsmaal ikke begrænser Danmarks Ret til at beskatte de Selskaber, der driver store Forretninger i andre Lande, og de Penge, de tjener udenfor Danmark. Selskaber, som væsentlig, om end ikke udelukkende, har deres Rod her i Landet, maa for hele det Pengebeløbs Vedkommende, som de indtjener i andre Lande, kunne blive Genstand for dansk Beskatning. Det er et Synspunkt, som vi har hævdet under Behandlingen af den almindelige danske Skattelovgivning, baade for Statens og for Kommunernes Vedkommende, og dette mener vi det ikke rigtigt at opgive. Men fra den højtærede Udenrigsministers Side er der faldet Udtalelser om, at man heller ikke paa nogen Maade under Forhandlingerne om Handelstraktater eller under andre tilsvarende Forhandlinger agter at foregribe dette Spørgsmaals Behandling af den danske Rigsdag; og ud fra dette kan vi uden nogen Betænkelighed slutte os til Traktaten, uanset de Bestemmelser, som vedrører dette Spørgsmaal. Jeg skal da anbefale den til Vedtagelse.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Fraenkel har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Jeg tror ikke, det ærede Medlem, som nu talte, (P. Munch) havde behøvet at give Udtryk for nogen Frygt for, at jeg skulde tænke mig fra politisk Side at give Stødet til en Genoptagelse af vidtgaende økonomiske Planer, som har været optaget fra det private Forretningslivs Side og kostet os mange Penge. Noget saadant laa jo fornuftigvis ikke i mine Udtalelser. Jeg pegede blot paa det, som er en Kendsgerning, at der gaar en Strømning, en Stemning, om De vil, igennem Østersølandene, der viser hen til Muligheden for et økonomisk Samarbejde mellem disse Lande. Hvis denne Stemning udvikles yderligere gennem Udvikling af Landenes Forretningsliv, kommer vi til at staa overfor en økonomisk Realitet, som vi bliver nødt til at tage Stilling til. Det var altsaa blot en Antydning af noget, der ud fra en Strømning i Nutiden kunde tænkes at udvikle sig, som jeg har antydnet.

Hvad Norge angaar, pegede jeg ogsaa dér paa en Kendsgerning, og det er den, at Norge ikke er nogen Østersøstat; Kendsgerningen er den, at Norge vender Ansigtet mod Vest, og at det vender Ryggen til Østersøen. Hvis ikke desto mindre Norges Følelse for en skandinavisk Sammenhæng er saa stor, at det ogsaa under en økonomisk Udvikling, der maaske løsnede denne Sammenhæng, vil holde ved den, er der ingen, det skal glæde mere end mig. Men jeg har kun peget paa Kendsgerningen. Der er økonomiske Forhold, som ikke netop kitter dette Land sammen med Østersølandene, og vi gør vel i at huske, at saadanne Forhold eksisterer. Det er kun paa dem, jeg har peget. Det er Kendsgerninger, som ingen er i Stand til at afkræfte.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Sagens Overgang til anden (sidste) Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen.

Forhandlingen genoptoges.

Indenrigsministeren (Kragh): De forskellige Ordførere, som har omtalt den her til Behandling foreliggende Sag, har givet Udtryk for deres Forstaaelse af det betydelige Arbejde, som Udformningen af